

**แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน
โดยผู้ปกครอง ในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา**
**Guidelines for Promoting Positive Behavior in Children
and Youth by Parents in Mueang Songkhla District,
Songkhla Province**

กนกวรรณ ช่วยชีวิต¹, กฤติยานี ดีแก้ว², นัฏฐณิชา ไหมทอง³,
ดวงกมล ต่างสา⁴, หรพพร ไพฑูรย์⁵, รินลณี ศรีเพ็ญ⁶, อรอุมา หอมประสิทธิ์⁷,
และหษาน์ศิริก สุขเกษม^{8*}

Kanokwan Chuaychit¹, Krittiyane Deekaew², Nattanicha Maithong³,
Duangkamon Tangsee⁴, Songporn Paitoon⁵, Rinlane Sripren⁶,
Onuma Homprasit⁷ and Tashasiri Sukkasem^{8*}

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนโดยผู้ปกครอง ในเขตอำเภอเมืองสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองและความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน และแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนโดยผู้ปกครอง การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครอง จำนวน 396 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (1973) จากประชากรจำนวน 39,710 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกครูและบุคลากรโรงเรียนวนรารีเฉลิม จำนวน 5 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูที่มุ่งเน้นการให้ความรัก ความเอาใจใส่ และการสนับสนุนด้านการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมเชิงบวกในระดับมาก ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การสื่อสารที่ดีภายในครอบครัว การเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมของผู้ปกครอง และการใช้เวลาอย่างมีคุณภาพร่วมกัน ข้อเสนอแนะเชิงแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การสร้างบรรยากาศครอบครัวที่อบอุ่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของบุตรหลาน และการใช้การเสริมแรงเชิงบวกอย่างต่อเนื่องในการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน

*Corresponding Author อีเมล tashasiri.s@tsu.ac.th

คำสำคัญ : พฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมของผู้ปกครอง แนวทางการส่งเสริม การขัดเกลาทางสังคม การเรียนรู้ทางสังคม

Abstract

This research entitled Guidelines for Promoting Positive Behavior of Children and Youth by Parents in Mueang Songkhla District aimed to examine parental behaviors that influence children's and youths' behavior, investigate factors affecting parental behavior and its relationship with positive behavior of children and youth, and explore guidelines for promoting positive behavior of children and youth by parents. A mixed methods research design was employed in this study. Quantitative data were collected from a sample of 396 parents, determined using Taro Yamane's (1973) formula from a population of 39,710 individuals. A questionnaire was used as the research instrument, and the data were analyzed using descriptive statistics and analysis of variance (ANOVA). Qualitative data were obtained through in-depth interviews with five teachers and staff members from Woranaree Chaloem School, selected by purposive sampling. The qualitative data were analyzed using content analysis. The results revealed that most parents demonstrated positive parenting behaviors, particularly in terms of providing love, care, and support for learning, which significantly contributed to the positive behavioral expression of children and youth. Key factors influencing positive behavior included effective family communication, appropriate role modeling by parents, and spending quality time together. The findings suggest that promoting positive behavior among children and youth should focus on creating a warm family environment, encouraging parental involvement in children's activities, and consistently applying positive reinforcement to cultivate desirable characteristics in children and youth.

Keywords: positive behavior of children and youth, parental behavior, promotion guidelines, socialization, social learning

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การปรับตัวทางสังคม และการเติบโตอย่างสมบูรณ์แบบทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยพฤติกรรมเชิงบวก เช่น การมีวินัย ความรับผิดชอบ การเอื้อเฟื้อผู้อื่น และการจัดการอารมณ์อย่างเหมาะสม ช่วยลดความเสี่ยงต่อปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การใช้ความรุนแรง การติดยาเสพติด

หรือปัญหาสุขภาพจิต (สถาบันพัฒนาอานามวัยเด็กแห่งชาติ, 2560) ครอบครัวในฐานะสถาบันสังคมแรก มีบทบาทหลักในการส่งเสริมพฤติกรรมเหล่านั้นผ่านการเลี้ยงดูที่เหมาะสม การให้กำลังใจ การชมเชย และการสังเกตพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยปลูกฝังคุณค่าและทักษะชีวิตให้เด็กสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (วิลลาร์ดส์ กำเนิดเพ็ชร, 2558)

อย่างไรก็ตาม ในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน ปัญหาเสถียรภาพครอบครัวกำลังเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอัตราการหย่าร้างที่มีแนวโน้มสูงอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566) พบว่าในปี พ.ศ. 2565 มีการจดทะเบียนหย่าร้างทั่วประเทศกว่า 146,159 คู่ ซึ่งสะท้อนถึงความเปราะบางของโครงสร้างครอบครัว ส่งผลให้เกิดครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว หรือครอบครัวที่แยกกันอยู่มากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้มักทำให้เด็กและเยาวชนขาดการเอาใจใส่ การสนับสนุนทางอารมณ์ และแบบอย่างที่เหมาะสม ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมเชิงลบและปัญหาสังคมในระยะยาว (วณิชสรณ์ ณัฐรุจิโรจน์, 2560)

โดยเฉพาะในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นหนึ่งในจังหวัดภาคใต้ที่มีความหลากหลายทางสังคม และเศรษฐกิจ แต่กลับเผชิญปัญหาครอบครัวอ่อนแอสูง จากรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประจำปี 2565 (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2566) พบว่าจังหวัดสงขลามีอัตราการหย่าร้างสูงสุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยในปี พ.ศ. 2565 มีการหย่าร้าง 2,849 คู่ ซึ่งติดอันดับ 10 ของประเทศ (กรมการปกครอง, 2566) สถิตินี้ชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงต่อเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ที่อาจขาดโอกาสในการเรียนรู้พฤติกรรมเชิงบวกจากครอบครัวที่มั่นคง รวมถึงได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น สื่อออนไลน์และชุมชนที่ไม่เอื้ออำนวย (ชุติมาภรณ์ คำชาย, 2562)

จากปัญหาดังกล่าว การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองในอำเภอเมืองสงขลา ที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเหล่านั้นกับพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน และเสนอแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนโดยผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม การศึกษานี้เลือกเน้นพฤติกรรมของผู้ปกครอง เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ขัดเกลาเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 12-18 ปี ตามแนวคิดทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Theory) ซึ่งอธิบายว่าการขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่สังคมหรือกลุ่มสังคมสอนสมาชิกให้เรียนรู้ระเบียบ กฎเกณฑ์ และความประพฤติที่เหมาะสม โดยตรงหรือทางอ้อม เพื่อสร้างความเป็นระเบียบในสังคม ทฤษฎีนี้เชื่อมโยงโดยตรงกับพฤติกรรมผู้ปกครองที่ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างและผู้ขัดเกลาแรกเริ่ม ซึ่งส่งผลต่อการเรียนแบบและพัฒนาพฤติกรรมเชิงบวกของเด็ก หากผู้ปกครองมีพฤติกรรมเชิงบวก จะช่วยให้เด็กปรับตัวและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2547)

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครอง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองกับพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนโดยผู้ปกครอง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 แนวคิดสถาบันครอบครัว

พจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์มอสบี(2009)ได้นิยามคำว่าครอบครัวคือ “สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยาและหมายความรวมถึงลูกด้วย” กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกันด้วยการถ่ายทอดทางพันธุกรรม เช่น พ่อแม่ ลูก และพี่น้อง บางครั้งครอบคลุมไปถึงกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกันโดยการสมรส หรืออาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน หรือผู้ที่มีความผูกพันห่วงใยมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ และแบ่งปันความห่วงใยในการเติบโตและการพัฒนาของกลุ่มและของสมาชิกแต่ละคน

4.2 ความหมายของพฤติกรรมเชิงบวก

การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความสม่ำเสมอและการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก จะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและมีความสุข มาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) (จิตวิทยาการชราวนนท์)

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงบวก ได้ให้ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวก ดังนี้

4.3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ถือเป็นรากฐานสำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็ก (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2547)

4.3.2 การสนับสนุนทางสังคมจากครู นอกเหนือจากพ่อแม่แล้ว ครู ก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความคิดเชิงบวก (นิภา แก้วศรีงาม, 2547)

4.3.3 ประสบการณ์ชีวิต ประสบการณ์ชีวิต หากเป็นประสบการณ์ที่ดี ประสบความสำเร็จ สมหวัง จะช่วยสร้างกำลังใจและความรู้สึกที่ดี นำไปสู่ความคิดเชิงบวก แต่แม้จะเป็นประสบการณ์ที่เจ็บปวด ล้มเหลว หรือต้องสูญเสีย ประสบการณ์เหล่านั้นก็สามารถเป็นบทเรียนที่ทำให้บุคคลเข้าใจชีวิตและปรับมุมมองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นได้เช่นกัน (อารี พันธมณี, 2547)

4.3.4 การรับรู้ความสามารถของตนเอง เช่น กระตุ้นให้กำลังใจและลงมือทำ เพิ่มความพยายามและความอดทน ส่งเสริมรูปแบบความคิดและอารมณ์เชิงบวก (Self-Efficacy Bandura ,2004)

4.4 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ปัจจัยทางตรง การมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสมจึงเป็นบทบาทสำคัญของครอบครัว สถานศึกษา และสังคม เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างสมดุลและมีคุณภาพ (สนทยา พลศรี, 2547)

ปัจจัยทางอ้อม เช่น สภาพแวดล้อม การสนับสนุนทางสังคมที่เน้นพฤติกรรมแก้ปัญหา การประเมินเพื่อเพิ่มความรู้สึกภาคภูมิใจ กระบวนการเผชิญกับความเครียด การสนับสนุนทางสังคมที่เน้นพฤติกรรมควบคุมอารมณ์ (รังรอง งามศิริ, 2540)

4.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

เป็นทฤษฎีทางด้านการพัฒนา เพศหรือการอารมณ์เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาของมนุษย์ فروยด์เชื่อว่ามนุษย์มีสัญชาตญาณติดตัวมาแต่กำเนิด พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากแรงจูงใจหรือแรงขับพื้นฐานที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรม (ซิกมุนด์ فروยด์ , อ้างถึงในจิตวิทยาพัฒนาการมนุษย์, 2016)

ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคมอธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นผลจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมผ่านการอบรมเลี้ยงดู การถ่ายทอดค่านิยม และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว โดยเฉพาะในวัยเด็ก ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นแบบอย่างหลักในการกำหนดกรอบพฤติกรรมที่เหมาะสม เด็กจะเรียนรู้จากการสังเกต การเลียนแบบ และการได้รับการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ ดังนั้น พฤติกรรมการสื่อสาร การแสดงออกทางอารมณ์ และวิธีการแก้ปัญหาของผู้ปกครองจึงมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น การขัดเกลาทางสังคมหรือการอบรมทางสังคม คือกระบวนการที่สังคมหรือกลุ่มทางสังคมได้สั่งสอนในทางตรงหรือในทางอ้อมแก่ผู้ที่เป็นสมาชิกของสังคมหรือกลุ่มให้ได้เรียนรู้และรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ และความประพฤติ เพื่อความเป็นระเบียบด้านความประพฤติและความสัมพันธ์ (ปพานัน จิตติวัฒนา, 2523)

5. ระเบียบวิธีวิจัย

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

5.1.1 ประชากร คือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่หาดขลาทัศน์ ตำบลบ่อทราย อำเภอ เมืองสงขลา จังหวัดสงขลา มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 39,710 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรจำนวน 396 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจแบบสุ่มอย่างง่ายจากประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่จำนวน ตัวอย่างที่จัดเก็บ ได้มาจากหลักการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane (1973) กำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95%

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ ข้อมูลโดยแบ่งเนื้อหาในแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และเวลาในการพูดคุยกันในครอบครัว เกรดเฉลี่ยบุตรหลานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูโดยเลือกตามระดับความคิดเห็น เช่น การชมเชย การพูดคุยด้วยเหตุผล การใช้เวลาร่วมกัน การใช้เหตุผลและการสนับสนุนให้กำลังใจ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน

5.1.3 การตรวจสอบข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ให้ข้อมูล 396 คน มีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบ IOC (Index of item objective congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา เมื่อได้แบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อจะได้วิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ร้อยละ (Percentage)

6. การวิจัยเชิงคุณภาพ

6.1 การคัดเลือกพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนวรณาริเฉลิมเป็นพื้นที่ในการข้อมูลเชิงคุณภาพ เนื่องจากโรงเรียนวรณาริเฉลิมมีจำนวนประชากรบุคลากรเป็นจำนวนมาก และเป็นโรงเรียนที่มีผลงานในการส่งเสริมนักเรียนระดับประเทศในหลากหลายด้าน ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้

6.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนวรณาริเฉลิม จำนวน 5 คนโดยมีการเลือกเฉพาะเจาะจงเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ คือเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติราชการ 5 ปีขึ้นไปซึ่งเป็น Key Informants ในการให้ข้อมูล และมีการคัดเลือกโดยการสอบถามจากผู้อำนวยการ เพื่อให้ผู้อำนวยการคัดเลือก ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

6.3 เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 พฤติกรรมของผู้ปกครองและบทบาทโรงเรียน

ประเด็นที่ 2 แนวทางและอุปสรรคในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก

ประเด็นที่ 3 ความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียน

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

7. ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) พฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน และ (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 396 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 และเพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนเพศชายมากกว่าเล็กน้อย

ด้านอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25–34 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือช่วงอายุ 35–44 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.3 และช่วงอายุ 45–54 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานตอนต้นถึงตอนกลาง ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดูและกำกับพฤติกรรมของบุตรหลาน

สถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพโสด จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมาคือมีคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 37.6 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 18.2 ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างครอบครัวที่มีความหลากหลาย และอาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กในบริบทปัจจุบัน

ด้านระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32.8 และระดับ ปวช./ปวส. คิดเป็นร้อยละ 18.7 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับกลางขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่

ด้านอาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาคืออาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 25.8 และอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตามลำดับ

ด้านรายได้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 10,000–20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.8 ซึ่งสะท้อนถึงระดับรายได้ปานกลางถึงค่อนข้างต่ำของครัวเรือนในพื้นที่ศึกษา

สำหรับจำนวนบุตรหลานที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่าส่วนใหญ่มีบุตรหลาน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มครอบครัวขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา

ด้านเวลาในการพูดคุยภายในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการพูดคุยกับบุตรหลาน 1-2 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 29.3 และมากกว่า 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 32.3 ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการสื่อสารภายในครอบครัว

สำหรับผลการเรียนของบุตรหลาน พบว่าเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3.00-3.49 คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมาคือช่วง 2.50-2.99 คิดเป็นร้อยละ 28.3 แสดงให้เห็นว่าบุตรหลานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างดี

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ปกครองพบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมเชิงบวกในการเลี้ยงดูบุตรหลานอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ครอบคลุมหลายมิติ ดังนี้

ด้านการสนับสนุนเชิงบวกของผู้ปกครอง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากที่สุดกับการชื่นชมและให้กำลังใจเมื่อบุตรหลานทำสิ่งที่ถูกต้อง (Mean = 4.41) และการสนับสนุนให้บุตรหลานมีเป้าหมายที่ดีในชีวิต (Mean = 4.44) สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างแรงจูงใจและคุณค่าในตนเองของเด็ก

ด้านการพูดคุยสื่อสารอย่างเข้าใจเด็ก พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการพูดคุยในบรรยากาศที่อบอุ่น รับฟังความคิดเห็น และแสดงความเข้าใจต่อความรู้สึกของบุตรหลานอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการสื่อสารที่เอื้อต่อการพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจของเด็ก

ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เน้นการเป็นแบบอย่างที่ดี การอบรมสั่งสอนด้วยเหตุผล และการส่งเสริมให้บุตรหลานคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สะท้อนถึงแนวทางการเลี้ยงดูที่สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมพัฒนาเด็ก พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การจัดกิจกรรมครอบครัว และการสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความตระหนักถึงบทบาทของครอบครัวในการพัฒนาเด็กนอกเหนือจากห้องเรียน

ด้านประสบการณ์ชีวิตและสภาพแวดล้อมการเลี้ยงดู พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง เน้นการสั่งสอนด้วยเหตุการณจริง และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมเชิงบวก ซึ่งสะท้อนถึงรูปแบบการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมความปลอดภัยทางอารมณ์ของเด็ก

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน แบ่งออกเป็นปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อม ดังนี้

ปัจจัยทางตรง พบว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การตั้งเป้าหมาย และการพัฒนาบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการเลี้ยงดูเชิงบวกของผู้ปกครอง

ด้านความสัมพันธ์และสังคม พบว่าเด็กและเยาวชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเคารพผู้อื่น การปรับตัว และความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

สำหรับปัจจัยทางอ้อมด้านจิตวิทยาและจิตวิเคราะห์ พบว่าเด็กและเยาวชนมีความมั่นคงทางอารมณ์ ความสามารถในการจัดการความเครียด ความภาคภูมิใจในตนเอง การยึดมั่นในคุณธรรม และการยอมรับข้อผิดพลาดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงพัฒนาการภายในที่เข้มแข็ง

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกครูแนะแนวโรงเรียนวรนาารีเฉลิม จำนวน 5 คน พบว่าแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนควรเริ่มจากครอบครัวเป็นฐาน โดยเน้นการสื่อสารเชิงบวก การเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างความปลอดภัยทางอารมณ์ และการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณและช่วยสะท้อนบริบทของพื้นที่อำเภอเมืองสงขลาได้อย่างชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนของผู้ปกครองในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้ปกครองกับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ตามประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้ปกครองกับพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในระดับสูงในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา ซึ่งหมายความว่าเมื่อผู้ปกครองแสดงพฤติกรรมเชิงบวกมากขึ้น เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมเชิงบวกเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ผลดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสะท้อนบทบาทสำคัญของผู้ปกครองในฐานะกลไกหลักของการขัดเกลาทางสังคม

ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า พฤติกรรมของผู้ปกครองด้านการสนับสนุนเชิงบวก การสื่อสารอย่างเข้าใจ และการอบรมเลี้ยงดูด้วยเหตุผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างที่ดี การหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง

และการสร้างความสัมพันธ์ที่ภายในครอบครัว ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานิน จันโทมา (2564) ที่พบว่าการเล่นดูเชิงบวกของผู้ปกครองมีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Montessori (1967) ที่เน้นว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความอบอุ่น และความมั่นคงทางอารมณ์ จะช่วยให้เด็กพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมและสามารถปรับตัวในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมการส่งเสริมเชิงบวก ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาในการพูดคุยกับบุตรหลาน มีอิทธิพลต่อความแตกต่างของพฤติกรรมการส่งเสริมเชิงบวกของผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. < 0.05)

ในด้านเพศ พบว่าผู้ปกครองเพศหญิงมีพฤติกรรมการสนับสนุนเชิงบวกและการสื่อสารที่เข้าใจเด็กมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดด้านบทบาททางเพศและงานวิจัยด้านพัฒนาการเด็กที่ระบุว่าผู้หญิงมักให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความต้องการทางอารมณ์ของเด็กมากกว่า ซึ่งช่วยส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Baumrind, 1991)

ในด้านอายุ พบว่าผู้ปกครองวัยกลางคนถึงวัยสูงอายุมีแนวโน้มใช้พฤติกรรมเชิงบวกและการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าผู้ปกครองวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากประสบการณ์ชีวิตและความสามารถในการควบคุมอารมณ์ที่มากกว่า สอดคล้องกับแนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการที่ระบุว่าประสบการณ์ชีวิตมีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดูและการตัดสินใจของผู้ปกครอง (Erikson, 1968)

สำหรับสถานภาพสมรส พบว่าผู้ปกครองที่มีคู่สมรสมีพฤติกรรมเชิงบวกมากกว่าผู้ปกครองโสด เนื่องจากได้รับการสนับสนุนในการเลี้ยงดู ลดความเครียด และมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการดูแลบุตรหลาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ชี้ว่าการสนับสนุนทางสังคมจากคู่สมรสเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลี้ยงดูเชิงบวก

ในด้านเวลาในการพูดคุยกับบุตรหลาน พบว่าผู้ปกครองที่มีเวลาในการพูดคุยและทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานมาก มีแนวโน้มใช้พฤติกรรมเชิงบวกและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ที่ระบุว่าการมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอช่วยสร้างแบบอย่างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก (Bandura, 1986)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุน การสื่อสาร และการเลี้ยงดูด้วยเหตุผลจากผู้ปกครอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนซึมซับพฤติกรรมเชิงบวกได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านพฤติกรรมที่สังเกตได้และด้านจิตใจ ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยและสอดคล้องกับ ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Theory) ที่ระบุว่าพฤติกรรมของเด็กเกิดจากการเรียนรู้และเลียนแบบแบบอย่างจากบุคคลใกล้ชิด (Grusec & Hastings, 2015)

4. การบูรณาการผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ครูแนะแนว โรงเรียนวนรารีเฉลิม พบว่าพฤติกรรมของผู้ปกครองมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เด็กมักซึมซับและเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ปกครองทั้งในด้านที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ครูทุกคนเห็นตรงกันว่าความเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การพูดจาเรียบร้อย การมีวินัย การแสดงออกอย่างสุภาพ และการเอาใจใส่ต่อความต้องการของเด็ก เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็ก ขณะเดียวกัน ผลการสัมภาษณ์ยังสะท้อนว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กมักเกิดจากพฤติกรรมของผู้ปกครองที่ไม่เหมาะสม รวมถึงอิทธิพลจากสื่อออนไลน์และสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตติมาภรณ์ คำชาย (2561) ที่ระบุว่าสื่อสังคมออนไลน์สามารถกระตุ้นพฤติกรรมเชิงลบของเด็กและเยาวชนได้

โดยสรุป ผลการวิจัยยืนยันว่า พฤติกรรมการเลี้ยงดูของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ทั้งในด้านพฤติกรรมที่แสดงออก ความสัมพันธ์ทางสังคม และพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดของการวิจัย ตลอดจนสะท้อนบริบทสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่อำเภอเมืองสงขลาได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนของผู้ปกครองในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่าการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจทัศนคติ และความร่วมมือของผู้ปกครอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน นักวิจัยเห็นว่า การพัฒนาพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนควรเริ่มจากการจัดทำฐานข้อมูลและติดตามพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและปรับแนวทางส่งเสริมให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง รวมทั้งควรพัฒนาโครงการรณรงค์และกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก เช่น โปรแกรมฝึกทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ในครอบครัว และกิจกรรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติจริง นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันติดตามพฤติกรรม ระบบแจ้งเตือนหรือสื่อออนไลน์ สามารถช่วยให้ผู้ปกครองรับทราบข้อมูลแนวทางปฏิบัติและผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กได้อย่างทันเวลา รวมถึงสามารถปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน การเสริมสร้างความรู้และทักษะของผู้ปกครองด้านการเลี้ยงดูเชิงบวก การสร้างวินัย การสื่อสารที่เหมาะสม และการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกในชีวิตประจำวัน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมเชิงบวกอย่างยั่งยืน ความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชนยังเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

1. จัดทำฐานข้อมูลและติดตามพฤติกรรมเด็กและเยาวชนควรมีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมและปัจจัยที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงลบของเด็ก
2. พัฒนาโครงการนโยบายและกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวก
3. ควรจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ร่วมกับครอบครัวและชุมชน เช่น โปรแกรมฝึกทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และบุตรหลาน และการรณรงค์เผยแพร่พฤติกรรมเชิงบวกในพื้นที่ขยายขอบเขตพื้นที่ศึกษา ควรดำเนินการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดสงขลา หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม การเลี้ยงดู และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนในระดับภูมิภาค

8.เอกสารอ้างอิง

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Prentice Hall.
- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56–95.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. W. W. Norton & Company.
- Grusec, J. E., & Hastings, P. D. (2015). *Handbook of socialization: Theory and research* (2nd ed.). Guilford Press.
- Montessori, M. (1967). *The absorbent mind*. Holt, Rinehart and Winston.
- ชุติมาภรณ์ คำชาย. (2562). อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ต่อพฤติกรรมเด็กและเยาวชน. *วารสารสังคมศาสตร์*, 10(2), 45–60.
- ภาคิน จันทโฆมา. (2564). การเลี้ยงดูเชิงบวกกับพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*, 15(1), 23–38.
- นิภา แก้วศรีงาม. (2547). ความคิดเชิงบวกพึงคิดว่าทุกปัญหามีทางออกไม่ใช่ทุกทางออกเป็นปัญหา. *วารสารวงการครู*, 1(12), 76 - 78.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กรมการปกครอง. (2565). *สถิติจำนวนการจดทะเบียนหย่าแยกชายจังหวัด*. กระทรวงมหาดไทย. น. 1

- วฤชสพร ญัฐรุจิโรจน์. (2560). *ครอบครัวทางเลือกและการคงอยู่ของสถาบันครอบครัว*. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 10(2), 1817-1827.
- Mosby. (2009). *ได้นิยามคำว่าครอบครัวคือ สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยา และหมายความรวมถึงลูกด้วย*. [พจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์มอส์บี]. Elsevier/Mosby. น.8
- สมใจ วงศ์สุฤทธิ. (2566) ประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกบังคับ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 29(2), 1686-1442
- เชลิกแมน. (2020). พฤติกรรมเชิงบวก เป็นผลที่เกิดจากการพัฒนาทัศนคติเชิงบวกและ การสร้างความสุขที่แท้จริง. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 41(3) มหาวิทยาลัยคอร์เนลล์
- ซิกมุนด์ ฟรอยด์. (2559). *พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากแรงขับพื้นฐาน*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4(3),8.
- Mosby. (2009). *ได้นิยามคำว่าครอบครัวคือ สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยา และหมายความรวมถึงลูกด้วย*.พจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์มอส์บี Elsevier/Mosby. (8),8
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2548). *จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา* มติชน.10(18)
- กรมการปกครอง. (2565). *สถิติจำนวนการจดทะเบียนหย่าแยกชายจังหวัด*. กระทรวงมหาดไทย.(1)

ประวัติผู้เขียนวิจัย

	<p>ชื่อ - นามสกุล : นางสาวกนวรรณ ช่วยขีด ประวัติการศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล : 661101141@tsu.ac.th</p>
	<p>ชื่อ - นามสกุล : นางสาวกฤตยาณี ดีแก้ว ประวัติการศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล : 661101146@tsu.ac.th</p>
	<p>ชื่อ - นามสกุล : นางสาวณัฐธนิชา ไหมทอง ประวัติการศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล : 661101223@tsu.ac.th</p>
	<p>ชื่อ - นามสกุล : นางสาวดวงมล ต่างสี ประวัติการศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล : 661101241@tsu.ac.th</p>
	<p>ชื่อ - นามสกุล : นางสาวทรงพร ไพฑูรย์ ประวัติการศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล : 661101244@tsu.ac.th</p>
	<p>ชื่อ - นามสกุล : นางสาวรินลณี ศรีเพ็ญ ประวัติการศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล : 661101366@tsu.ac.th</p>

ชื่อ - นามสกุล : นางสาวอรอมา หอมประสิทธิ์
ประวัติการศึกษาสูงสุด :ปริญญาตรี
มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ
อีเมลล์ : 661101461@tsu.ac.th

ชื่อ - นามสกุล : ดร.ทชาน์ศิริ์ สุขเกษม
ประวัติการศึกษาสูงสุด : ปริญญาเอก
มหาวิทยาลัย/สถาบัน : มหาวิทยาลัยทักษิณ
อีเมลล์ : tashasiri.s@tsu.ac.th